

TA'LIM MENEJMENTI

Muxamadiyeva Zaynab

Nabiyeva Nodiravegim

*University of management and future
technologies universiteti, 23-guruh
psixologiya yo'nalishi 3-kurs talabalari*

Annotatsiya: Mazkur maqolada ta'lim menejmentining mohiyati, vazifalari va zamonaviy ta'lim tizimidagi ahamiyati keng yoritilgan. Ta'lim menejmentining asosiy tamoyillari, boshqaruv funksiyalari hamda ta'lim muassasalarida boshqaruv jarayonini samarali tashkil etish masalalari tahlil qilingan. Shuningdek, ta'lim menejmentining bugungi kundagi rivojlanish yo'nalishlari va istiqbollari ochib berilgan.

Kalit so'zlar: ta'lim menejmenti, boshqaruv, ta'lim muassasasi, rejalashtirish, tashkil etish, nazorat

Kirish

Zamonaviy ta'lim tizimida boshqaruv masalasi muhim ahamiyat kasb etadi. Ta'lim sifatini oshirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash va ta'lim jarayonini samarali tashkil etish ta'lim menejmentiga bevosita bog'liqdir. Ta'lim menejmenti ta'lim muassasalarining faoliyatini rejalashtirish, tashkil etish, boshqarish va nazorat qilish jarayonlarini o'z ichiga oladi.

Shu bois ta'lim menejmenti ta'lim tizimining barqaror rivojlanishini ta'minlovchi muhim omil hisoblanadi.

Ta'lim menejmenti tushunchasi va mohiyati

Ta'lim menejmenti — bu ta'lim tizimi va ta'lim muassasalarini samarali boshqarishga qaratilgan ilmiy-amaliy faoliyatdir. Uning mohiyati ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilarini yagona maqsad sari yo'naltirishdan iborat.

Ta'lim menejmenti nafaqat tashkiliy masalalarni, balki pedagogik, iqtisodiy va ijtimoiy jihatlarni ham qamrab oladi. U ta'lim jarayonining sifati va natijadorligini oshirishga xizmat qiladi.

Ta'lim menejmentining asosiy vazifalari

Ta'lim menejmentining asosiy vazifalaridan biri ta'lim muassasasining strategik maqsadlarini belgilashdir. Ushbu maqsadlar asosida rivojlanish dasturlari ishlab chiqiladi.

Shuningdek, ta'lim menejmenti kadrlar bilan ishlash, moddiy-texnik bazani mustahkamlash, o'quv jarayonini tashkil etish va ta'lim sifatini nazorat qilish kabi vazifalarni ham o'z ichiga oladi.

Ta'lim menejmentining tamoyillar

Ta'lim menejmenti bir qator muhim tamoyillarga asoslanadi. Ulardan eng muhimlari tizimlilik, uzluksizlik, shaffoflik va demokratik boshqaruv tamoyillaridir.

Shuningdek, ta'lim menejmentida insonparvarlik va hamkorlik tamoyillari muhim o'rin tutadi. Bu tamoyillar ta'lim muassasasida sog'lom ijtimoiy-psixologik muhitni shakllantirishga xizmat qiladi.

Ta'lim menejmentining funksiyalari

Ta'lim menejmentining asosiy funksiyalari rejalashtirish, tashkil etish, muvofiqlashtirish, nazorat va tahlildan iborat. Rejalashtirish jarayonida ta'lim muassasasining rivojlanish yo'nalishlari belgilanadi.

Tashkil etish funksiyasi esa belgilangan rejalarni amalga oshirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratishni nazarda tutadi. Nazorat va tahlil funksiyalari esa ta'lim jarayonining samaradorligini baholash imkonini beradi.

Zamonaviy ta'lim tizimida ta'lim menejmenti

Bugungi kunda ta'lim menejmenti innovatsion yondashuvlar asosida rivojlanmoqda. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, raqamli boshqaruv tizimlarini joriy etish ta'lim menejmentining muhim yo'nalishlaridan biridir.

Zamonaviy ta'lim menejmenti ta'lim muassasasining mustaqilligini oshirish, jamoatchilik bilan hamkorlikni rivojlantirish va ta'lim sifatini ta'minlashga qaratilgan.

Ta'lim menejmentini takomillashtirish masalalari

Ta'lim menejmentini takomillashtirish uchun rahbar kadrlarning boshqaruv kompetensiyalarini oshirish muhim ahamiyatga ega. Doimiy malaka oshirish, tajriba almashish va innovatsion boshqaruv texnologiyalarini joriy etish ushbu jarayonning muhim jihatlaridir.

Shuningdek, ta'lim muassasalarida samarali monitoring va baholash tizimini yaratish ta'lim menejmentining sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa

Ta'lim menejmenti ta'lim tizimining samarali faoliyat yuritishini ta'minlovchi muhim omildir. To'g'ri tashkil etilgan boshqaruv jarayoni ta'lim sifatini oshirish, jamoaning ijodiy faolligini kuchaytirish va ta'lim muassasasining raqobatbardoshligini ta'minlaydi.

Shu bois ta'lim menejmentini zamon talablariga mos ravishda rivojlantirish ta'lim tizimining ustuvor vazifalaridan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xaydarov, S.A. (2025). Oilaviy tarbiyada va maktab tarbiyasida yuzaga keladigan risklar. 16-son. 9-11.
2. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.

3. Хайдаров С. (2025). Оилаларда фарзанд тарбиясига рухий таъсир ўтказиш. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
4. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.
5. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.
6. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissini tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. Til va adabiyot.uz. 2.11-12.
7. Khaydarov S.A. (2025). On analysis of family factors and social creativity issues in the study of the psychological portrait of educational institutions' leaders. Tuijin Jishu/Journal of Propulsion Technology ISSN: 1001-4055 Vol. 46 No. 2.
8. Хайдаров С. (2025). Pedagogik risklarni boshqarishning nazariy asoslari va globallashuv jarayonidagi ahamiyati. 3 (9). 261-265.